

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Deres ref: Vår ref: 2012/53036-3 Arkivkode: 008 Dato: 04.05.2012

Høring - NOU 2011:20 Ungdom, makt og medvirkning - høringsuttalelse

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har sendt utredningen «**Ungdom, makt og medvirkning**» på høring. Høringsfristen er satt til 7. mai 2012.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har vurdert utredningen, og mener at den gir en god framstilling av ulike gruppers muligheter og barrierer i forhold til makt og deltakelse, og at den generelt fremmer gode forslag som kan bidra til å styrke ungdommers innflytelse i samfunnet og over sine egne liv.

Vi merker oss at utredningen ikke behandler betydningen som tunge samfunnsstrukturer som økonomi, utdanningssystem, arbeidsliv og boligmarked har når det gjelder unges makt, og støtter forslaget om en egen utredning av dette. Dette er faktorer som kan ha særlig betydning for grupper som er underrepresentert når det gjelder makt og medvirkning generelt, for eksempel grupper som er berørt av fattigdom og etniske minoritetsgrupper.

Vi har for øvrig følgende merknader:

Kapittel 1. Perspektiver, konklusjoner og tiltak

Punkt 1.3 Hovedkonklusjoner

Vi støtter utvalgets vurdering av at situasjonen til unge som faller utenfor skolen, arbeidslivet og sivilsamfunnet fortjener en egen utredning. Dette er et felt hvor mange offentlige instanser har et ansvar og hvor det pågår mye arbeid innenfor flere politikkområder: fattigdomsbekjempelse, bostedsløshet, kriminalomsorg, psykisk helsevern, NAV, barnevern, oppvekstpolitikk, utdanning m.m. Tilbakemeldinger fra forskere og fagfolk tyder på at nettopp mangfoldet er en utfordring på dette innsatsområdet. Dette understrekes bl.a. i en rapport fra Vista Analyse i 2010, om samfunnsøkonomiske konsekvenser av «utenforskap» blant ungdom 16 – 25 år. I tillegg til at tjenesteapparatet fremstår som fragmentert for ungdommer, sier rapporten at ansatte på sin side opplever at de mangler nødvendig handlingsrom for å kunne samle seg om et felles, langsiktig og forutsigbart tiltak. Det er også vanskelig å få oversikt over alle aktørene på feltet. Vista Analyse konkluderer med at det er grunn til å stille

spørsmål ved effektiviteten i organisering og utforming av dagens tiltaksapparat. Derfor bør samordning mellom tjenestene, og effektivitet i ressursbruken og forventet effekt gis langt større oppmerksomhet. Vi viser i denne forbindelse også til erfaringer fra det fireårige prosjektet «Ungdom i svevet», som har vært et samarbeid mellom Fylkesmannen i Nordland, Universitetet i Nordland og kommuner og ungdom i regionen. Gjennom prosjektet har man opparbeidet viktig kunnskap om tiltak som virker og dessuten vesentlig prosesskunnskap.

Kapittel 3. Skolens demokratioppdrag

Punkt 3.5.1 Demokrati som kunnskapsområde

Skolene er en av de viktigste arenaene (bl.a. med tanke på å utjevne sosial ulikhet) for å sikre at alle barn og unge får grunnleggende opplæring i demokrati og politiske prosesser. Bufdir er derfor positiv til utvalgets forslag om å innføre et nytt og bredere demokratifag for grunnskolen. Det er imidlertid viktig at dette så langt som mulig kan realiseres innenfor eksisterende rammer, og at det ikke tas av timer og resurser til undervisning i basisfag (s 29 – 30). Det foreslåtte, nye demokratifaget bør være obligatorisk for alle.

Utvalget mener at skolevalg bør gjøres obligatorisk for den videregående skolen. Når det gjelder ungdomsskolen, foreslås det at myndighetene skal legge til rette for det, men at skolene selv bør bestemme om de vil delta. Bufdir ser ingen grunn til at skolevalg ikke kan være obligatorisk også på ungdomsskolen. Som utvalget peker på, er skolevalg et viktig element i demokratiopplæringen, men med den ordningen som foreslås vil for mye avhenge av læreres og elevers engasjement og den enkelte skoles ressurser – som igjen kan forsterke allerede eksisterende skiller (s 31).

Kapittel 4. Organisasjonskanalen

Punkt 4.4.2 Utviklingstrekk på 2000-tallet. Avsnittet Kontakt med offentlige myndigheter

Utvalget peker på flere viktige utviklingstrekk i kontakten mellom offentlige myndigheter og frivillige organisasjoner, bl.a. at kontakten mellom organisasjoner og myndigheter har økt og at særlig kommuner i større grad enn før spør barne- og ungdomsorganisasjoner om råd. Samtidig viser utvalget til at barne- og ungdomsorganisasjonene er splittet i sin opplevelse av å bli hørt (jf. s 38). Det er altså et forbedringspotensial her, fra myndighetenes side. Sett i lys av at organisasjoner både er en viktig kanal for påvirkning og en arena for deltakelse og inkludering, mener Bufdir at utvalget burde gitt mer konkrete forslag til *hvordan* offentlige myndigheter kan bidra til å styrke/formalisere kontakten med barn- og ungdomsorganisasjonene.

Punkt 4.6.2 Unges oppslutning om organisasjonene – samt boks 4.1, første strekpunkt

Bufdir ser at opprettelsen av en tilskuddsordning for å styrke arbeidet med å inkludere ungdomsgrupper med lav deltakelse i frivillige organisasjoner, vil kunne understøtte organisasjonenes satsninger. Vi er imidlertid usikker på om tilskudd kun bør gå til lederkapasitet og oppfølging, og vil heller la organisasjonene søke om tiltak de tror kan bidra til å øke deltakelsen i organisasjonene. Bufdir ønsker videre velkommen tiltak som kan bidra til å kartlegge eventuelle barrierer som hindrer deltakelse. Å identifisere disse vil være sentralt. Bufdir tror det er riktig å ikke fokusere ensidig på selve rekrutteringen, og ønsker at en kartlegging, i tillegg til de nevnte punktene i punkt 4.6.2, ser på kulturelle forskjeller og diskriminering.

Buudir tror en tilskuddsordning på dette feltet bør være prosjektbasert, og åpen for alle frivillige organisasjoner som har et barne- og ungdomsarbeid. Tilskuddsordningen må evalueres jevnlig for å se om tilskuddene gir ønsket effekt. Buudir tar foreløpig ikke stilling til hvor en slik ordning bør plasseres, men ser flere fordeler med å legge ordningen til Buudir, som forvalter mange tilsvarende tilskuddsordninger allerede og dermed har opparbeidet viktig forvaltningskompetanse. Direktoratet har dessuten fagansvar for flere diskrimineringsgrunnlag og kan se en eventuell tilskuddsordning i sammenheng med det øvrige arbeidet. Vi ser at en tilskuddsordning også kan legges til Landsrådet for Norges Barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU), som forvalter tilsvarende tilskuddsordninger, og i tillegg har nær tilknytning til organisasjonene. Uavhengig av plassering er det viktig at det tilføres nødvendige ressurser til administrering av ordningen.

Buudir ser at det bør gjøres en del avklaringer før en tilskuddsordning kan opprettes, som hva slags tiltak som kan støttes og hvilke type organisasjoner som skal være tilskudsberettigede.

Kapittel 5. Myndighetsinitierte ordninger for medvirkning

Punkt 5.4.1 Generell ungdomsinformasjon

Buudir er positiv til forslagene til å styrke myndighetenes kommunikasjon med ungdom, og er særlig glade for forslaget om at Ung.no skal få en egen post på statsbudsjettet. Vi mener likevel at dette ikke er tilstrekkelig. På oppdrag fra BLD utarbeidet Buudir allerede i 2006 et utkast til en strategi for hvordan dette den statlige ungdomsinformasjonen kan styrkes og videreutvikles. Hovedkonklusjonene var:

- Det bør etableres et statlig koordinerende organ for lokal, nasjonal og internasjonal informasjon rettet mot ungdom. Buudir foreslås som koordinerende organ¹.
- Det bør utvikles retningslinjer for informasjon til ungdom
- Man må sikre at ungdom med spesielle behov får forbedret tilgang på informasjon
- Informasjon til ungdom må kvalitetssikres

Buudir foreslår at disse forslagene følges opp og at det settes av midler til gjennomføring. Buudir foreslår videre at det bør vurderes i større grad å trekke skolene inn i arbeidet med å informere ungdom om deres rettigheter, muligheter og plikter, for å sikre lik tilgang til informasjon for all ungdom. En mulighet er å trekke dette inn i det foreslåtte nye demokratifaget i skolen.

Buudir samarbeider for tiden med flere direktorater² om å lage et oppslagsverk som tydeliggjør ulike offentlige tjenesters ansvar og virkemidler overfor ungdom i alderen 15 – 25 år som står i fare for å bli marginalisert og utestengt fra utdanning, arbeidsliv og boligmarked. Styrket samordning og forebyggende innsats vil være sentrale fokusområder i publikasjonen. Målgruppen for oppslagsverket er primært ledelse (politisk og administrativ) og ansatte i kommuner, og fylkeskommunale og statlige etater med ansvar for tjenester til ungdom. Men det skal også gjøres tilgjengelig for ungdommer bl.a. på relevante nettsteder som driftes av

¹ En koordinerende instans for ungdomsinformasjon ble også etterlyst av deltakerne på de regionale ungdomsinformasjonskonferansene i 2009 og 2010.

² Helseidirektoratet, Husbanken, AVdir, Udir og justissektoren ved Det kriminalitetsforebyggende råd.

de involverte direktoratene og arenaer som helsestasjon for ungdom. Direktoratene har også drøftet muligheten for på sikt å utarbeide en versjon som er tilpasset ungdommer.

Punkt 5.4.2 Sosiale medier som informasjonskanal

Etter en vanlig definisjon³ kan ung.no ses på som et sosialt medium, da kanalen gir mulighet for å kommentere artikler, stemme på aktuelle problemstillinger, stille spørsmål og få svar. Informasjonen er dessuten utarbeidet etter ønske fra brukerne – og på bakgrunn av bruken av ung.no.

All informasjon på ung.no er åpen, og ung.no ivaretar personvernet i informasjonen som legges ut på siden. Ung.no er derfor en egnet kanal for kommunikasjonen mellom ungdom og offentlige myndigheter. Bufdir foreslår å styrke ung.no som en offentlig kanal for medvirkning via enkle metoder for anonym avstemning (www.ung.no/vote) med en mulighet til å legge inn kvalitative kommentarer koblet opp mot avstemningene. Kvalitetssikret bakgrunnsinformasjon kan legges ved avstemningene slik at deltakerne kan sette seg grundig inn i problemstillingene før de stemmer.

Flere offentlige myndigheter benytter seg av denne muligheten allerede i dag, for å lodde stemningen før aktuelle avgjørelser blir foreslått. Slik vil avstemningene kunne føre til en reell, anonym medvirkningsmulighet for ungdom innen aktuelle temaer – samlet på et sted.

Punkt 5.5.1 Formalisert medvirkning i kommunene og spørsmålet om lovfesting

Utvalget slår fast at innflytelsesorganer som møtes en gang i året for å fordele penger (slik ofte Ungdommens kommunestyre fungerer) har «begrenset betydning som innflytelseskanal» sammenlignet med ungdomsråd. Bufdir er enig i at rådsmodellen gir større muligheter for reell innflytelse enn kommunestyremodellen, og at rådsmodellen derfor bør brukes i alle kommuner. Vi støtter forslaget om å formalisere virksomheten i ungdomsrådene ved å innføre nasjonale retningslinjer.

Når det gjelder spørsmålet om lovfesting av ungdomsråd i kommunene, framhever utvalgets flertall at «alle mellomstore og store kommuner har etablert ordningen på eget initiativ», og at det dermed ikke er behov for lovfesting for å sikre at det finnes ungdomsråd i disse kommunene. Ifølge rapporten «De unge stemmene⁴», har riktignok 97 % av de store og 90 % av de mellomstore kommunene en eller annen form for innflytelsesorgan for ungdom, men denne rapporten skiller ikke mellom de ulike modellene for innflytelsesorgan, og det er derfor grunn til å tro at det er mange ungdommer også i store og mellomstore kommuner som ikke har gode nok muligheter til innflytelse gjennom ungdomsråd. Vi stiller oss derfor undrende til at utvalgets flertall mener at behovet for innflytelsesorgan for ungdom er dekket i alle landets store og mellomstore kommuner.

Flertallet mener videre at det er mindre behov for formaliserte ungdomsråd i små kommuner, fordi muligheten til å påvirke gjennom uformelle kanaler er større. Denne beskrivelsen er Bufdir uenig i. Mange kommuner er små med hensyn til innbyggertall, men store geografisk.

³ Andreas Kaplan og Michael Haenlein: Sosiale medier er en gruppe internettbaserte applikasjoner som bygger på det ideologiske og teknologiske grunnlaget til Web 2.0, og som tillater skapelse og utveksling av brukergenerert innhold ^[1]. Med interaksjon mellom brukerne menes blant annet deling, rating og tagging, eller å poste kommentarer til bilder, artikler eller annet innhold og informasjon.

⁴ NIBR-rapport 2009:34. Faktaene om innflytelsesorgan for ungdom i kommunene er ifølge utvalgsmedlem Guri Mette Vestby hentet fra denne rapporten.

Det er lite som tyder på at tilgangen til beslutningstakere er større for ungdom som for eksempel bor langt unna kommune-sentrum i en liten utkant-kommune enn den er for ungdom i en bykommune. I tillegg kan det anføres at det høyst sannsynlig er de ressurssterke ungdommene (de som kjenner systemet og vet hvordan de skal gå frem) som benytter seg av uformelle påvirkningskanaler. På den måten vil dette bidra negativt med tanke på å utjevne sosiale skiller i unges deltakelse og engasjement. Ungdom i små kommuner – og særlig de minst ressurssterke - kan dermed få mindre muligheter til innflytelse enn ungdom i mer folkerike kommuner.

Bufdir mener at det er svært viktig at ungdom får en lik rett og mulighet til innflytelse, uavhengig av hvilken kommune de bor i. Bufdir støtter derfor mindretallets forslag om lovfestede ungdomsråd i alle kommuner, med rom for lokale tilpasninger som for eksempel interkommunale løsninger.

Kapittel 7. Digitalt medborgerskap

Punkt 7.1.3 Maktpotensialet i sosiale medier

Bufdir minner om at universell utforming av ulike digitale løsninger er lovpålagt gjennom diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, og at dette er en viktig forutsetning deltakelse uansett funksjonsevne både for unge og eldre. Når sosiale medier er tilgjengelige, likt for alle i teknisk forstand, blir det omtalte online-aktivismen også en mulighet for alle. Og i den grad dette er en reell innflytelseskanal, også tilgjengelig for alle. Slik tilgjengelighet kan sikres ved for eksempel å følge retningslinjene Web Accessibility Content Guidelines⁵. Deltakelse i denne type aktivisme blir da ikke begrenset av geografiske, økonomiske eller redusert funksjonsevne som kan være et hinder ved såkalt aksjons-aktivisme.

Redusert funksjonsevne er ikke særskilt drøftet i kapittelet. Inkluderingsperspektivet som drøftes i kapittel 7 er også noe snevert (eldre vs. yngre). Det spørres hvorvidt de unge, som antas å beherske de nye mediene, får et maktfortrinn fremfor de eldre. Vi er enige i at det er viktig med mer kunnskap om digitalt medborgerskap blant unge, og hvilken makt dette reelt sett utgjør, men vil påpeke at "unge" ikke er en ensartet gruppe, og at personer med redusert funksjonsevne bør undersøkes særskilt i denne sammenheng.

Kapittel 9. Unge under offentlig omsorg

Innledningsvis vil direktoratet påpeke at det er positivt at det settes fokus på barns medbestemmelsesrett og medvirkningsrett, og vi støtter forslaget om at det bør utredes hvordan barnevernet kan tilføres mer kompetanse på dette feltet. Direktoratet støtter også forslaget om at barnas beskrivelser av egen situasjon og barnets syn bør dokumenteres. Dette bør skje på en effektiv og hensiktsmessig måte. Videre er vi positive til at det sees nærmere på styrking av ettervernstilbudet, og slutter oss til utvalgets innspill knyttet til dette. Når det gjelder forslaget om erfaringskonsulenter og tillitspersoner for barn som er under

⁵ Disse retningslinjene er utarbeidet av The World Wide Web Consortium (W3C) og en norsk oversettelse av den gjeldende versjonen (2.0) er tilgjengelig fra deltanettet.no

omsorg er direktoratet av den oppfatning at dette bør utredes nærmere og blant annet sees i sammenheng med dagens tilsynsførerordning for barn i fosterhjem.

Punkt 9.3.2 Spørsmålet om den unges vilje når foreldrene samtykker til plassering

Utvalget reiser i dette avsnittet spørsmål om det ved frivillig hjelpetiltak etter barnevernlovens § 4-4 femte ledd, også bør kreves samtykke fra barn under 15 år. Utvalget mener det er et vesentlig skår i rettsikkerheten til yngre barn (under 15 år) at det bare kreves samtykke fra foreldrene og at disse sakene behandles rent administrativt uten prøving i fylkesnemnda. Utvalget mener det bør utredes om barn som er fylt 12 år må samtykke til plassering etter barnevernloven § 4-4.

Barnevernloven § 4-4 femte ledd tar sikte på formidling av døgnplasseringer av kortere varighet der foreldrene forbigående er ute av stand til å ivareta den daglige omsorgen for barnet. Vilkåret er at barnet på grunn av forhold i hjemmet har et **særlig behov** for hjelp og andre hjelpetiltak **ikke** vil være tilstrekkelige. Blant annet ved forbigående sykdom eller andre vanskeligheter kan det være naturlig å bruke slike hjelpetiltak som en frivillig ordning jf. forarbeidene til bestemmelsen.⁶ Målet skal være at barnet kan flytte hjem igjen så snart som mulig. Dersom oppholdet må forventes å bli av lengre varighet, bør barneverntjenesten vurdere om det med en gang skal vedtas å overta omsorgen for barnet.

I forarbeidene til bvl § 4-4 femte ledd uttalte sosialutvalget at det ikke vil være riktig å sløyfe institusjons- og fosterhjems plassering som hjelpetiltak, og at hjelpeordningene vil miste mye av sin fleksibilitet om det skulle være nødvendig med vedtak om ansvarsovertakelse for å få i stand en slik plassering.⁷ Etter direktoratets vurdering kan nettopp dette bli konsekvensen dersom slike hjelpetiltak skal forutsette samtykke fra barn ned til 12 års alderen. Dersom foreldrene vurderer at deres omsorgsevne ikke strekker til, og barneverntjenesten finner at vilkårene for plassering er oppfylt, må det stilles spørsmål om hvorvidt alle 12 åringer forstår fullt ut hva en slik situasjon innebærer og hva som er den beste løsningen for barnet. Dette innebærer ikke at man ikke skal gi barnet anledning til å uttale seg og at barnets synspunkt skal tillegges vekt. Alle barn over syv år, og også yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal informeres og gis anledning til å uttale seg før det tas avgjørelse i saker som angår dem jf. bvl § 6-3. Det avgjørende er her som ellers hvilken løsning som etter en konkret vurdering fremstår som den beste for barnet. Dersom det skal gjøres endringer er direktoratet enig i at det er nødvendig å utrede problemstillingen nærmere.

Punkt 9.3.3 Spørsmålet om foreldrenes samtykke når den unge selv ønsker plassering

I dette avsnittet reises det motsatte spørsmålet; om barnevernloven § 4-4 femte ledd bør åpne for at barn i en viss alder, for eksempel 15 år, frivillig skal kunne la seg plassere i en institusjon eller fosterhjem uten samtykke fra foreldrene. Utvalget sammenligner i stor grad bvl § 4-4 femte ledd med bvl § 4-26, hvor det er tilstrekkelig med ungdommens samtykke når ungdommen er fylt 15 år. Etter vår oppfatning er det en vesentlig forskjell mellom tiltak for barn med atferdsvansker og tiltak for barn utsatt for omsorgssvikt, selv om det i noen tilfeller kan være slik at et barn både er utsatt for omsorgssvikt og har behov for tiltak pga. atferdsvansker. Endring av disse reglene krever etter direktoratets vurdering en utførlig utredning med tanke på blant annet foreldreansvar, rettsikkerhet og legalitetsprinsippet. Det vises her til sosialutvalgets drøftelse i NOU 1985:18 hvor utvalget uttaler at dette spørsmålet

⁶ NOU 1985:18 (1991-92)

⁷ Ot.prp. nr. 44 (1991-1992) side 33

henger sammen med foreldrenes generelle adgang til å bestemme over barnets oppholdssted mv. Gjennomføres slike hjelpetiltak uten foreldrenes samtykke vil det etter direktoratets syn i prinsippet dreie seg om et tvangsvedtak.

Punkt 9.3.4 Selvbestemmelse under institusjonsoppholdet

Utvalget finner det betenkelig at barnevernloven § 5-9 overlater reguleringen av barnets selvbestemmelsesrett under institusjonsopphold til departementene og de enkelte institusjonene. Reglene om inngrep i selvbestemmelsen bør derfor etter utvalgets vurdering inntas i lov. Direktoratet vil her påpeke at vi ser utfordringer knyttet til å skulle innta alle forhold og situasjoner som reguleres i nåværende rettighetsforskrift i lovtekst. Dette både av lovtekniske grunner og som følge av at flere situasjoner nødvendigvis vil måtte avhenge av institusjonenes skjønn. Vi viser i denne forbindelse til forarbeidene til barnevernloven hvor departementet i forbindelse med barnevernloven § 5-9 uttaler at: «*Selv om det prinsipielt er ønskelig at rettsikkerhetsreglene ved opphold i institusjon er klare og spesifiserte, mener departementet at dette kan ivaretas ved en generell bestemmelse som foreslått i § 5-9, med fullmakt til å gi utfyllende bestemmelser. Behovet for å ha klare og spesifiserte regler kan etter departementets mening bli ivaretatt ved dette.*»⁸ Direktoratet slutter seg til dette, og påpeker at rettighetsforskriften ikke kan gå utover det barnevernloven gir hjemmel til.

Punkt 9.5.1 Tilsyn med barneverninstitusjonene

Utvalget vurderer at reglene om minimumstilsyn ikke gir et effektivt nok tilsyn, og at det lovfestede minimumstilsynet bør økes betraktelig. Det anbefales at det utredes nærmere hvor ofte tilsyn bør skje, og hvordan det kan legges til rette for at barn og unge bruker tilsynet som en anledning til å få endret forhold som de opplever som problematiske. Tilsynet bør etter utvalgets oppfatning som et minimum fordobles.

Direktoratet er positive til at man får en debatt rundt spørsmålet om minimumstilsynet bør økes, og hvordan en kan legge individtilsynet bedre til rette for at barna/ungdommene kan bruke tilsynet som en anledning til å ta opp/endre problematiske forhold. Utvalget refererer imidlertid kun det lovpålagte individtilsynet jf. tilsynsforskriften § 8. Fylkesmannen skal imidlertid også gjennomføre tilsyn i form av systemrevisjon en gang i året.

Tilsynsmyndigheten skal ved systemrevisjonene påse at institusjonene har etablert tilfredsstillende internkontrollsystem for institusjonen og fører kontroll med sin egen virksomhet. Internkontrollen skal bidra til å sikre at institusjonene utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov, som f.eks. rettighetsforskriften.

Direktoratet vil også påpeke at det er viktig at man ser dette spørsmålet i sammenheng med både den etterfølgende kontrollen av private institusjoner og oppfølgingen av statlige institusjoner som gjøres av statlig regional godkjenningmyndighet, og i forhold til det oppfølgingsansvar kommunen har overfor det enkelte barn. Hvert barn som mottar hjelp fra barnevernet har en saksbehandler i den kommunale barneverntjenesten og barn/unge som er plassert i institusjon skal en kontaktperson på institusjonen. Etterfølgende kontroll/oppfølging skal skje minst en gang i året, og kontroll/oppfølging skal alltid finne sted når Bufetat utenom de årlige kontrollene blir kjent med forhold som tilsier at godkjenningen/kvalitetssikringen bør vurderes. Kontrollene/oppfølgingene har som formål å sikre at institusjonene som skal ivareta ansvaret for barn som plasseres utenfor hjemmet har forutsetninger for utøvelse av dette ansvaret, slik at barn og unge som plasseres i

⁸ Ot.prp.nr. 44 (1991-1992) side 76

institusjonen får forsvarlig omsorg og behandling. I private institusjoner gjennomføres det i tillegg en årlig kontraktsoppfølging hvor formålet blant annet er å sikre at forpliktelser og krav etterlevs i avtaleperioden. Selv om slike kontroller/oppfølginger ikke innebærer direkte kontakt med barna, bidrar det til å sikre forsvarlig drift, og kvaliteten i institusjonene. Institusjonens fokus på brukermedvirkning kan f.eks. ved etterfølgende kontroller være et særskilt tema.

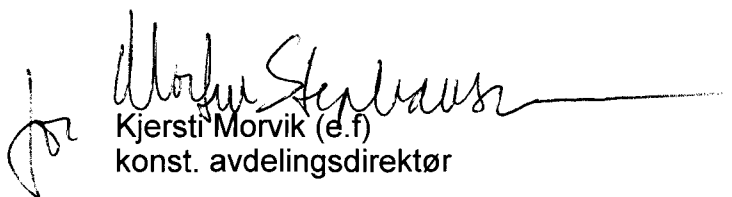
Punkt 9.5.3 Unge asylsøkere

Bufdir støtter utvalget i at det er behov for mer kunnskap om enslige mindreårige asylsøkere og hvordan deres rettigheter blir ivaretatt. Direktoratet vil imidlertid påpeke en problemstilling knyttet til forskjellen på hvordan enslige mindreårige asylsøkere blir ivaretatt i forhold til andre asylsøkerbarn som kommer med sin foreldre/foresatte. Enslige mindreårige asylsøkere skal ha verge til stede i møter, mens barn med foreldre skal kunne intervjues uten foreldrene tilstede. Vi mener det bør sees på om også disse barna bør ha en hjelpeverge tilstede dersom det besluttes at foreldrene ikke får være tilstede. Angående spørsmålet om hvorvidt mindreårige asylsøkere mellom 15-18 år bør få tilbud om plassering i omsorgssentre viser vi til vår høringsuttalelse til NOU 2011:10; «I velferdsstatens ventetrom».

Punkt 9.5.1 Familieråd

Familieråd er en modell som bør gjøres bedre kjent blant fagfolk, og gjøres tilgjengelig for barn og familier som kan ha nytte av dette. Direktoratet er derfor positive til forslaget om institusjonalisering av familieråd.

Med hilsen

Kjersti Morvik (e.f.)
konst. avdelingsdirektør

Irene Handeland
seniorrådgiver